

Interpretační plán Expozice Čerchov

Pro Město Domažlice zpracovala Mgr. Kristýna Pinkrová

Aktualizace: Prosinec 2022

Anotace

Čerchov - strážní hora Chodů, které se bezprostředně dotkly česko-německé vztahy 19., 20. a 21. století. Stejně jako se na ní střídají čtyři roční období, tak se zde vystřídaly i čtyři fáze v dějinách:

1. Příroda: Nejdříve těžko dostupné místo s divokou přírodou, které zůstává stranou pozornosti, poté začalo hospodářské využívání místních lesů.
2. Objevení turisty a sportovci: Obrat přišel s železnicí, romantismem a národním obrozením 19. století, kdy Čerchov získal symbolický význam české hory v pohraničí, místem pro zimní sporty a turistiku.
3. Čerchov zakázaný: Romantická epizoda byla přerušena zábořem pohraničí po Mnichovské dohodě, Čerchov se stal součástí Říše. Po válce se vrátil do Československa, ale po roce 1948 se stal součástí hraničního pásma tzv. železné opony a do r. 1990 byl jeho vrchol nepřístupný.
4. Čerchov jako místo setkávání: Po roce 1990 se otevřel a začal znovu ožít jako místo turistů a sportovců, ale také ochránců přírody, protože se Čerchov stal cennou součástí nové CHKO Český les

Proč

Účel

- Součást projektu přeshraniční spolupráce Domažlice – Furth im Wald
- Zkvalitnění zážitku návštěvníků vrcholu Čerchova
- Inovativní přístup k tvorbě expozice, která může oslovit zejména mladé

Cíle komunikační

Poznávací

- Poznat historii místa, které navštívili (divočina, obživa, turistika, sport, studená válka, ochrana přírody, místo setkávání dvou sousedů: Čechů a Němců)
- Poznat současnost místa (NPR, součást CHKO, turistika, sport - lidé sem jezdí za sportem – běžky 20 km okruh, napojení na Německo)

Emoční

- Údiv z řady proměn, kterými Čerchov za poslední století prošel a jak se historie 20. století projevila i tady
- Údiv nad 140- ti letou historií navštěvování „turistického poutního místa Chodů“
- Údiv nad významnou sportovní historií místa
- Údiv nad vysokou přírodní hodnotou místa

Behaviorální

- Rozhodnout se být pokračovatelem turistické tradice a ochráncem vzácné přírody kolem Čerchova

Komu

- Místní patrioti z obou stran hranice
 - o Mají základní povědomí o místě, orientují se v prostoru i v historii místa
 - o Expozice jim může pomoci informace utřídit a potvrdit pocit hrdosti na místo, které mají rádi, může jim ukázat širší souvislosti
- Turisté, kteří na Chodsku tráví dovolenou
 - o Znají místo velmi povrchně nebo vůbec
 - o Expozice jim může pomoci zorientovat se v historii i současnosti Čerchova

Co

- Bohatá fotodokumentace
- Dobové filmy
- Drobné předměty vážící se k turistice a sportu
- Drobné předměty vážící se k období železné opony
- Zprávy z dobového tisku, například Posel od Čerchova

Sdělení

Čerchov je přírodní poklad Českého lesa a symbolický strážce Chodska i svědek jeho dramatických historických proměn.

- hluboké bukové lesy tvořily divoký obtížně dostupný hvozd, který lidé postupně začali využívat jako zdroj dřeva pro hutě
- s romantismem, národním obrozením 19. století a spojením železnic s vnitrozemím získal Čerchov nový symbolický význam "české hory" v jinak německy mluvícím pohraničí a stal se oblíbeným místem turistů, kde se záhy začaly rozvíjet také zimní sporty
- po záboru nacistickou Říší koncem 30. let minulého století a spuštění železné opony o deset let později se Čerchov stal nedostupnou horou a lidé, kteří jej dříve hojně navštěvovali jej až od konce 80. let mohli obdivovat jen z dálky
- po roce 1990 se Čerchov znovu stal přístupný pro turisty a sportovce i přírodovědce a ochránce přírody, kteří jej jako nejvyšší horu Českého lesa s velmi hodnotným listnatým lesem od roku 2005 učinili součástí chráněné krajinné oblasti.

Prostředky

Úvodní zastavení

Umělecky ztvárněný úvodní objekt, který návštěvníka přivítá a informuje ho o expozici. Text je integrální součástí objektu.

Mobilní infobod

Mobilní objekt, který bude obsahovat následující prvky

Shrnující projekce

Shrnující projekce s titulky Č a N. Projekce na dataprojektoru běží ve smyčce, délka cca 3 min.

Návrh obsahu:

les, nepřerušovaný, titulek: neprostupný hraniční hvozď

objeví se cesty, titulek: dřevo pro hutě

přicházejí lidé, stavějí dřevěnou věž, titulek: 1894 - 1. dřevěná věž

lidé stavějí Pasovského chýši, titulek: 1897 - útulna Pasovského chýše

lidé stavějí místo dřevěné kamennou rozhlednu, titulek: 1905 - rozhledna Kurzova věž

lidé v zimě lyžují, titulek: 1911 - počátky lyžování na Chodsku

les protne plot, přijíždí vojenské vozy, titulek: 1950 - součást Železné opony

lidé stavějí vojenské baráky a komunikační věž, titulek: 198? - součást Železné opony

plot mizí, objevuje se hranice NPR a přicházejí lidé, titulek: po r. 1989 - na místo vojáků
příroda

lidé bourají vojenské baráky, titulek: 2021: stopy Železné opony mizí

Lavička s přihrádkami na fotoknihy

Lavička umožňující si odpočinout a pohodlně si prohlédnout projekci. Součástí lavičky je několik zabudovaných přihrádek na fotoknihy.

Fotokniha

4 různé fotoknihy s vybranými fotografiemi s popisky, případně ilustracemi, které si návštěvník bude moci vytáhnout z lavičky a pohodlně prolistovat. Určena hlavně hlubším zájemcům o problematiku, jedna z nich bude specificky zaměřena na dětské návštěvníky.

Prostor pro aktivity dětských návštěvníků

Stůl s lavičí, na kterém si děti mohou postavit rozhlednu z lega, nakreslit rozhlednu či Čerchov nebo napsat vzkaz. Nad stolem drátěná síť s kolíčky, kde mohou dílka pověsit.

WiFi

Pro možnost stažení virtuální prohlídky a její provoz.

Umělecká zastavení

Čtyři umělecky ztvárněné venkovní objekty prezentující jednotlivé fáze dějin Čerchova:

- Čerchov patří přírodě
- Čerchov objevují turisté a sportovci
- Čerchov zakázaný (zábor po Mnichovské dohodě, součást Železné opony)
- Čerchov jako místo setkávání (po pádu Železné opony)

Virtuální prohlídka

Virtuální prohlídka spouštěná pomocí qr kódu na chytrých telefonech návštěvníků.

Rozšířená realita umožní zobrazit již neexistující objekty a přenést návštěvníka do jednotlivých období:

Čerchov patří přírodě (návštěvník vidí dávné obyvatele – medvěda, vlka, rysa v hustém původním lese, slyší zvuky přírody + 30s komentář)

Čerchov objevují turisté (návštěvník vidí původní Kurzovu věž a Pasovského chýši s turisty v dobovém oblečení, slyší ruch místa + 30s komentář)

Čerchov zakázaný (návštěvník v 1. obraze vidí německou armádu, slyší německé pokyny a výstřely + 30s komentář, ve 2. obraze vidí stavbu železné opony, slyší povely + 30s komentář)

Čerchov jako místo setkávání (návštěvník vidí videoprezentaci různých akcí a aktivit, které se na Čerchově konají, slyší související ruchy + 30s komentář)

Rozšířená realita bude kombinovat možnosti 360° rozhled (videosféra), AR rozšířená realita (doplnění reálné scény o neexistující vygenerované objekty či postavy), klasické video ukázky

Jako doplněk nabídky budou galerie historických fotografií, pohlednic a obrazů

Jako další doplněk bude galerie videovzkazů a vyznání Můj Čerchov, které budou moci návštěvníci nahrávat na úložiště FB profilu, který k expozici vznikne

Interpretationsplan der Čerchov-Ausstellung

Anmerkung

Čerchov - der Schutzberg der Choden, die von den tschechisch-deutschen Beziehungen im 19., 20. und 21. Jahrhundert unmittelbar betroffen war. So wie die vier Jahreszeiten auf dem Berg wechseln, so haben sich auch die vier Phasen der Geschichte verändert:

1. die Natur: Zunächst ein schwer zugänglicher Ort mit wilder Natur, die außer Sichtweite bleibt, dann begann die wirtschaftliche Ausbeutung der örtlichen Wälder.
2. Entdeckung durch Touristen und Sportler: Die Wende kam mit der Eisenbahn, der Romantik und der nationalen Wiedergeburt im 19. Jahrhundert, als der Čerchov als tschechischer Berg im Grenzgebiet, als Ort für Wintersport und Wanderungen symbolische Bedeutung erlangte.
3. Čerchov verboten: Die romantische Episode wurde durch die Annexion der Grenzgebiete nach dem Münchner Abkommen unterbrochen, Čerchov wurde Teil des Reiches. Nach dem Krieg kehrte er in die Tschechoslowakei zurück, aber nach 1948 wurde er Teil der Grenzzone des so genannten Eisernen Vorhangs und bis 1990 war sein Gipfel unzugänglich.
4. Čerchov als Ort der Begegnung.

Warum

Zweck

- Teil des grenzüberschreitenden Kooperationsprojekts Domažlice - Furth im Wald
- Verbesserung der Erfahrungen der Besucher des Čerchov-Gipfels
- Ein innovativer Ansatz zur Gestaltung einer Ausstellung, die vor allem junge Menschen ansprechen kann

Ziele der Kommunikation

Sightseeing

- sich mit der Geschichte des besuchten Ortes vertraut machen (Wildnis, Lebensunterhalt, Tourismus, Sport, Kalter Krieg, Naturschutz)
- Kennenlernen der Gegenwart des Ortes (NPR, Teil des Landschaftsschutzgebietes, Tourismus, Sport - die Menschen kommen hierher, um Sport zu treiben - Langlaufloipe 20 km, Verbindung nach Deutschland)

Emotional

- Erstaunen über die vielen Veränderungen, die Čerchov im letzten Jahrhundert erfahren hat, und darüber, wie sich die Geschichte des 20. Jahrhunderts verändert hat
- Erstaunen über die 140-jährige Geschichte des Besuchs des "Wallfahrtsortes Chod".
- Erstaunen über die bedeutende Sportgeschichte des Ortes
- Erstaunen über den hohen Naturwert des Geländes

Verhaltenstipps

- Die Entscheidung, die touristische Tradition fortzusetzen und die wertvolle Natur um Čerchov zu schützen

An wen

- Lokalpatrioten von beiden Seiten der Grenze
 - o ein Grundverständnis des Ortes haben, sich in der Gegend und in der Geschichte des Ortes orientieren
 - o Die Ausstellung kann ihnen helfen, Informationen zu sortieren und ihr Gefühl des Stolzes auf einen Ort, den sie lieben, zu bestätigen; sie kann ihnen den breiteren Kontext zeigen
- Touristen, die ihren Urlaub in Chodsko verbringen
 - o Sie kennen den Ort nur sehr oberflächlich oder gar nicht
 - o Die Ausstellung kann ihnen helfen, sich in der Geschichte und Gegenwart von Čerchov zu orientieren.

Was

- Umfangreiche Fotodokumentation
- Zeitgenössische Filme
- Kleine Gegenstände zum Thema Wandern und Sport
- Kleine Gegenstände aus der Zeit des Eisernen Vorhangs
- Nachrichten aus der zeitgenössischen Presse, wie z. B. Der Bote aus Čerkhov

Kommunikation

Čerchov ist ein Naturschatz des Böhmerwaldes und ein symbolischer Wächter von Chodsko und Zeuge seiner dramatischen historischen Veränderungen.

- Die tiefen Buchenwälder bildeten einen wilden, schwer zugänglichen Wald, den die Menschen allmählich als Holzquelle für die Verhüttung zu nutzen begannen
- Mit der Romantik, der nationalen Wiedergeburt des 19. Jahrhunderts und der Verbindung der Eisenbahn mit dem Hinterland erhielt der Čerchov eine neue symbolische Bedeutung als "tschechischer Berg" in der ansonsten deutschsprachigen Grenzregion und wurde zu einem beliebten Reiseziel, in dem sich bald auch der Wintersport entwickelte.
- Nach der Besetzung der Tschechischen Republik durch die Nazis in den späten 1930er Jahren und dem Fall des Eisernen Vorhangs ein Jahrzehnt später wurde der Čerchov zu einem unzugänglichen Berg, den die Menschen, die ihn zuvor in großer Zahl besucht hatten, seit den späten 1980er Jahren nur noch aus der Ferne bewundern konnten
- Nach 1990 wurde der Čerchov wieder für Touristen und Sportler sowie für Naturforscher und Naturschützer zugänglich, die ihn als höchsten Berg des Böhmerwaldes mit einem sehr wertvollen Laubwald seit 2005 zum Landschaftsschutzgebiet machten.

Ressourcen

Einführender Halt

Ein künstlerisch gestaltetes Einführungsobjekt, das den Besucher begrüßt und ihn über die Ausstellung informiert. Der Text ist ein integraler Bestandteil des Objekts.

Mobiler Infopunkt

Ein mobiles Objekt, das die folgenden Elemente enthält

Zusammenfassung Projektion

Zusammenfassende Projektion mit Untertiteln in B und N. Projektion auf einen Datenprojektor, die in einer Schleife läuft, Dauer ca. 3 min.

Inhaltliche Gestaltung:

1. Wald, ununterbrochener, Bildunterschrift: undurchdringlicher Grenzwald
2. Straßen entstehen, Bildunterschrift: Holz für das Stahlwerk
3. Menschen kommen an, bauen einen Holzturm, Untertitel: 1894 - 1. Holzturm
4. Menschen bauen Pasovsky's Hütte, Bildunterschrift: 1897 - Pasovsky's Hütte
5. Die Menschen bauen einen Steinturm anstelle eines Holzturms, Bildunterschrift: 1905 - Kurzer Turm
6. Menschen fahren im Winter Ski, Bildunterschrift: 1911 - die Anfänge des Skisports in Chodsko
7. ein Zaun durchquert den Wald, Militärfahrzeuge kommen an, Bildunterschrift: 1950 - Teil des Eisernen Vorhangs
8. Menschen bauen Kasernen und einen Fernmeldeturm, Bildunterschrift: 198? - Teil des Eisernen Vorhangs
9. der Zaun verschwindet, die NPR-Grenze erscheint und die Menschen kommen, Bildunterschrift: nach 1989 - die Natur tritt an die Stelle der Soldaten
10. Menschen reißen Militärkasernen ab, Schlagzeile: 2021: Spuren des Eisernen Vorhangs verschwinden

Bank mit Fächern für Fotobücher

Eine Bank, auf der Sie sich ausruhen und bequem die Projektion betrachten können. Die Bank verfügt über mehrere integrierte Fächer für Fotobücher.

Fotobuch

4 verschiedene Fotobücher mit ausgewählten Fotos mit Bildunterschriften oder Illustrationen, die der Besucher aus der Bank herausnehmen und bequem durchblättern kann. Eine dieser Veranstaltungen ist speziell für Kinder gedacht und richtet sich vor allem an Personen, die ein tieferes Interesse an der Materie haben.

Ein Raum für Besucheraktivitäten für Kinder

Ein Tisch mit einer Bank, auf der die Kinder einen Aussichtsturm aus Legosteinen bauen, einen Aussichtsturm oder Čerchov zeichnen oder einen Zettel schreiben können. Über dem Tisch ist ein Drahtnetz mit Wäscheklammern angebracht, an dem die Kinder die Stücke aufhängen können.

WiFi

Für die Möglichkeit, den virtuellen Rundgang herunterzuladen und zu bedienen.

Kunst stoppt

Vier künstlerisch gestaltete Objekte im Freien, die verschiedene Phasen der Geschichte von Čerchov darstellen:

1. Čerchov gehört zur Natur
2. Čerchov wird von Touristen und Sportlern entdeckt
- 3) Čerchov ist verboten (Besetzung nach dem Münchner Abkommen, Teil des Eisernen Vorhangs)
4. Čerchov als Ort der Begegnung (nach dem Fall des Eisernen Vorhangs)

Virtueller Rundgang

Virtueller Rundgang, der über einen QR-Code auf den Smartphones der Besucher gestartet wird.

- Augmented Reality ermöglicht die Darstellung von Objekten, die nicht mehr existieren, und versetzt den Besucher in verschiedene Epochen

- o Cerchov gehört zur Natur (Besucher sieht alte Bewohner - Bär, Wolf, Luchs im dichten Urwald, hört Naturgeräusche + 30er Jahre Kommentar)
- o Cerchov wird von Touristen entdeckt (Besucher sieht den originalen Kurz-Turm und die Pasovsky-Hütte mit Touristen in historischer Kleidung, hört das Treiben des Ortes + Kommentar aus den 30er Jahren)
- o Cerchov verboten (Besucher sieht im 1. Bild die deutsche Armee, hört deutsche Anweisungen und Schüsse + 30s Kommentar, im 2. Bild sieht er den Aufbau des Eisernen Vorhangs, hört Befehle + 30s Kommentar)
- o Cerchov als Begegnungsstätte (der Besucher sieht eine Videopräsentation verschiedener Ereignisse und Aktivitäten, die in Cerchov stattfinden, hört die damit verbundenen Bewegungen + 30s Kommentar)
- Augmented Reality wird die Möglichkeiten der 360°-Ansicht (Videokugel), AR Augmented Reality (Ergänzung der realen Szene durch nicht existierende generierte Objekte oder Figuren), klassische Videodemonstrationen
- Galerien mit historischen Fotos, Postkarten und Gemälden werden das Angebot ergänzen.
- Darüber hinaus wird es eine Galerie mit Videobotschaften und Bekenntnissen von My Cerchov geben, die die Besucher in das FB-Profil hochladen können, das für die Ausstellung eingerichtet wird.

